
Saksnr: 2020/49137-44
Saksbehandlar: Matti Torgersen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkesutvalet		21.09.2021
Fylkestinget		29.09.2021

Revidert Bømlopakke - Presisering av vedtak

Forslag til innstilling

- Fylkestinget viser til Bømlø kommune sitt ønske om ei anna innretting av revidert Bømlopakke. Fylkestinget vil på grunnlag av dette anmode Samferdselsdepartementet om å fremje eit nytt utkast til proposisjon til Stortinget basert på punkt 2 til 12 i dette vedtaket.
- Fylkestinget sluttar seg til det føreslåtte opplegget for revisjon av Bømlopakken slik det er skissert i denne saka. Dette inneberer eit bompengebidrag på 494 mill. 2021-kr. i den reviderte pakken. Fylkeskommunen skal bidra med 171 mill. 2021-kr. inkludert mva-refusjon. Pakken skal finansiere følgjande 3 prosjekt i prioritert rekkjefølgje:
 - Fv. 541 Sakseid – Hestaneset
 - Fv. 542 Notland – Mosterhamn
 - Fv. 541 Sakseid – Ekornsæter
- Om det står att midlar i pakken, vert det sett av ei ramme til mindre utbetringar av fylkesvegnettet på Bømlø. Følgjande tre prosjekt skal prioriterast i prioritert rekkjefølgje:
 - Totlandsvegen – Grindheimsvegen
 - Laurhammerkjosen – Olakjosen
 - Grønnevik – SakseidOm det er attståande midlar i pakken, kan desse nyttast til andre prosjekt.
- Det vert lagt til grunn at utbygging av den reviderte pakken skal skje i perioden 2022 – 2027.
- Dagens innkrevjing på Spissøy med to-vegs innkrevjing blir vidareført. Bompengennekrevjinga på ferjesambandet Langevåg- Buavåg skal fortsette i heile bompengeperioden med kronepåsleg på ferjetakst.
- Ved bruk av elektronisk brikke får køyretøy i takstgruppe 1 ein rabatt på 20 pst. Det blir ikkje gitt rabatt til køyretøy i takstgruppe 2. Det er lagt til grunn at nullutsleppskøyretøy skal ha inntil 50 pst. av taksten for konvensjonelle køyretøy. Det er lagt til grunn innføring av eit månadleg passeringstak på 30 passeringar for takstgruppe 1, og 40 passeringar for takstgruppe 2. Når innkrevjinga i dei nye bomstasjonane startar, er det lagt til grunn ei gjennomsnittleg inntekt per passering på omlag 50 kr (2021-kr). Dette svarar til ein grunntakst på om lag 69 kr (2021-kroner) for køyretøy i takstgruppe 1 (køyretøy med tillat totalvekt til og med 3500 kg samt køyretøy i køyretøykategori M1 med elektronisk brikke og gyldig avtale). Køyretøy i takstgruppe 2 (køyretøy med tillat totalvekt frå og med

- 3501 kg ekskl. køyretøy i køyretøykategori M1 med elektronisk brikke og gyldig avtale), betaler dobbelt takst.
7. For ferje blir det lagt til grunn eit kronepåslag på for bompengedelen på ferjebilletten på 20 2021-kroner for køyretøy med lengde opptil 6 meter (bilgruppe AP1). For køyretøy med lengde mellom 6 og 12,5 meter (bilgruppe AP2-AP4) er bompengetaksten 40 2021-kroner. For køyretøy over 12,5 meter (bilgruppe AP5-AP9) er bompengetaksten 60 2021-kroner.
 8. Om gjennomsnittleg inntekt pr passering kjem under 50 2021-kroner, vert det lagt til grunn at grunntaksten vert justert slik at gjennomsnittleg takst pr passering kjem opp på 50 2021-kroner.
 9. Bompengeperioden er sett til 15 år frå innkrevjingstart.
 10. Fram til innkrevjinga kan starte i det nye bompengepellet, fortset innkrevjinga som før i eksisterande bomstasjon på Spissøya og i ferjesambandet Langevåg-Buavåg.
 11. Under føresetnad av godkjenning av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, garanterer Vestland fylkeskommune ved sjølvskuldnarkausjon for eit maksimalt låneopptak for bompengeselskapet, avgrensa til 620 mill. 2021-kr for heile Bømlopakken, med tillegg av 10 % av til ein kvar tid gjeldande hovudstol til dekning av eventuelle renter og omkostningar. Det samla garantibeløpet vert følgeleg 682 mill. 2021-kr. Garantibeløpet vert redusert i takt med nedbetaling av lånet. Garantisten har rett til å sikre garantien med retten til å krevje inn bompengar.
 12. Garantien gjeld frå fyrste opptrekk på finansieringa i samband med rekvisisjonar frå Vestland fylkeskommune i byggjeperioden, og gjennom innkrevjingsperioden på 15 år frå oppstart på innkrevjinga i revidert bompengepakke. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år. Samla garantitid vert, inkludert byggjeperioden, på inntil 17 år.
 13. Dette vedtaket erstattar tidlegare vedtak i saka

Samandrag

Samferdselsdepartementet har i brev datert 21. september anmoda Vestland fylkeskommune om å gjere nytt vedtak for revidert Bømlopakke grunna at det i punkt 1 i vedtaket er teke eit atterhald om at departementet fremjar revidert Bømlopakke før stortingsvalet 2021. For at garantivedtaket til fylkeskommunen skal gjelde, må det gjerast nytt vedtak. Skal saka bli fremja av noverande regjering, må saka fremjast no. Saka vert difor lagt fram direkte til fylkesutvalet utan at saka har vore til handsaming i hovudutval for samferdsel og mobilitet.

Det har vore politisk kontakt om saka mellom samferdselsminister, ordførar i Bømlo og fylkesordførar.

Rune Haugsdal
fylkeskommunedirektør

Dina Lefdaln
avdelingsdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fylkestinget gjorde slikt vedtak i PS sak 45/2021:

1. «Fylkestinget viser til Bømlo kommune sitt ønske om ei anna innretting av revidert Bømlopakke. Fylkestinget vil på grunnlag av dette anmode Samferdselsdepartementet om å fremje eit nytt utkast til proposisjon til Stortinget basert på punkt 2 til 12 i dette vedtaket. Om det viser seg at proposisjonen etter vedtak i denne saka ikkje kan bli fremja for Stortinget før stortingsvalet hausten 2021, ber fylkestinget om at den opphavlege proposisjonen etter fylkestinget sitt vedtak i juni 2018 vert fremja for Stortinget.
2. Fylkestinget sluttar seg til det føreslåtte opplegget for revisjon av Bømlopakken slik det er skissert i denne saka. Dette inneberer eit bompenggebidrag på 494 mill. 2021-kr. i den reviderte pakken. Fylkeskommunen skal bidra med 171 mill. 2021-kr. inkludert mva-refusjon. Pakken skal finansiere følgjande 3 prosjekt i prioritert rekkjefølgje:
 - a. Fv 541 Sakseid – Hestaneset
 - b. Fv 542 Notland – Mosterhamn
 - c. Fv 541 Sakseid – Ekornsæter
3. Om det står att midlar i pakken, vert det sett av ei ramme til mindre utbetringar av fylkesvegnettet på Bømlo. Følgjande tre prosjekt skal prioriterast i prioritert rekkjefølgje:
 - a. Totlandsvegen – Grindheimsvegen
 - b. Laurhammerkjosen – Olakjosen
 - c. Grønnevik – Sakseid
 Om det er attståande midlar i pakken, kan desse nyttast til andre prosjekt.
4. Det vert lagt til grunn at utbygging av den reviderte pakken skal skje i perioden 2022 – 2027.
5. Dagens innkrevjing på Spissøy med to-vegs innkrevjing blir vidareført. Bompenggeinnkrevjinga på ferjesambandet Langevåg- Buavåg skal fortsette i heile bompenggeperioden med kronepåslag på ferjetakst.
6. Ved bruk av elektronisk brikke får køyretøy i takstgruppe 1 ein rabatt på 20 pst. Det blir ikkje gitt rabatt til køyretøy i takstgruppe 2. Det er lagt til grunn at nullutsleppskøyretøy skal ha inntil 50 pst. av taksten for konvensjonelle køyretøy. Det er lagt til grunn innføring av eit månadleg passeringstak på 30 passeringar for takstgruppe 1, og 40 passeringar for takstgruppe 2. Når innkrevjinga i dei nye bomstasjonane startar, er det lagt til grunn ei gjennomsnittleg inntekt per passering på omlag 50 kr (2021-kr). Dette svarar til ein grunntakst på om lag 69 kr (2021-kroner) for køyretøy i takstgruppe 1 (køyretøy med tillat totalvekt til og med 3500 kg samt køyretøy i køyretøykategori M1 med elektronisk brikke og gyldig avtale). Køyretøy i takstgruppe 2 (køyretøy med tillat totalvekt frå og med 3501 kg ekskl. køyretøy i køyretøykategori M1 med elektronisk brikke og gyldig avtale), betaler dobbelt takst.
7. For ferje blir det lagt til grunn eit kronepåslag på for bompenggedelen på ferjebilletten på 20 2021- kroner for køyretøy med lengde opptil 6 meter (bilgruppe AP1). For køyretøy med lengde mellom 6 og 12,5 meter (bilgruppe AP2-AP4) er bompenggetaksten 40 2021-kroner. For køyretøy over 12,5 meter (bilgruppe AP5-AP9) er bompenggetaksten 60 2021-kroner.
8. Om gjennomsnittleg inntekt pr passering kjem under 50 2021-kroner, vert det lagt til grunn at grunntaksten vert justert slik at gjennomsnittleg takst pr passering kjem opp på 50 2021-kroner.
9. Bompenggeperioden er sett til 15 år frå innkrevjingstart.
10. Fram til innkrevjinga kan starte i det nye bompenggeopplegget, fortset innkrevjinga som før i eksisterande bomstasjon på Spissøya og i ferjesambandet Langevåg-Buavåg.
11. Under føresetnad av godkjenning av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, garanterer Vestland fylkeskommune ved sjølvskuldnarkausjon for eit maksimalt låneopptak for bompengeselskapet, avgrensa til 620 mill. 2021-kr for heile Bømlopakken, med tillegg av 10 % av til ein kvar tid gjeldande hovudstol til dekning av eventuelle renter og omkostningar. Det samla garantibeløpet vert følgjeleg 682 mill. 2021-kr. Garantibeløpet vert redusert i takt med nedbetaling av lånet. Garantisten har rett til å sikre garantien med retten til å krevje inn bompengar.
12. Garantien gjeld frå fyrste opptrekk på finansieringa i samband med rekvisisjonar frå Vestland fylkeskommune i byggjeperioden, og gjennom innkrevjingsperioden på 15 år frå oppstart på innkrevjinga i revidert bompenggepakke. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år. Samla garantitid vert, inkludert byggjeperioden, på inntil 17 år.»

Det gjekk fram av denne saka at Bømlo kommune ønska å fremje ei alternativ bompenggeproposisjon med vidareføring av eksisterande bompenggeinnkrevjing på bomstasjon på Spissøy og på ferjesambandet Buavåg – Langevåg. Denne skal finansiere 3 hovudprosjekt og 3 reserveprosjekt. Dette til erstatning for tidlegare

innsendt bompengesøknad med 4 nye bomstasjonar i tillegg til vidareføring av dagens innkrevjing og med 5 hovudprosjekt 5 reserveprosjekt.

Samferdselsdepartementet har i brev datert 21. september anmoda Vestland fylkeskommune om å gjere nytt vedtak for revidert Bømlopakke. Dette skuldast at det i punkt 1 i vedtaket er teke eit atterhald om at departementet fremjar revidert Bømlopakke før stortingsvalet 2021. Departementet ser dette punktet i samanheng med punkta om fylkeskommunal garanti, og at den ikkje vil gjelde grunna atterhaldet i punkt 1.

Det går elles fram av brevet at departementet grunna endra retningslinjer for porteføljestyrt bompengepakker av 20. mai 2019 legg opp til følgjande formulering i stortingsproposisjonen:

"Samferdselsdepartementet legg til grunn at revidert Bømlopakke styres i samsvar med dei nye føringane for porteføljestyrt bompengepakkar. Dette inneber at ei eventuell kostnadsauke og/eller inntektssvikt i bompengepakka skal handterast gjennom porteføljestyrt og ikkje gjennom auka takstar eller forlenga innkrevjingsperiode. Garantistens utlegg kan følgeleg ikkje dekkast gjennom ei auke i gjennomsnittstaksten eller ein forlenging av bompengeperioden. Departementet understrekar difor at det vil vere behov for ei stram styring av porteføljen for å unngå at den fylkeskommunale garantien vert løyst ut".

Vurderingar og verknader

For å kunne fremje ein revidert Bømlopakke under noverande politiske leiing i departementet, må det gjerast nytt vedtak i fylkestinget no.

Det har vore kontakt mellom ordførar i Bømlo, fylkesordførar og statsråd om saka. Bømlo kommune er med dette inneforstått at fylkeskommunen gjer eit nytt vedtak i punkt 1. Etersom utfordringane er knytt til garantivedtaket, er det berre fylkeskommunen som treng gjere vedtak.

Etter dialog med Samferdselsdepartementet, har fylkeskommunedirektøren funne det mest føremålstenleg å gjere heile vedtaket på nytt, slik at det ikkje skal vere i tvil om kva som er vedteke. Det vil også gjere det enklare å forklare vedtaket i stortingsproposisjonen.

Etter det fylkeskommunedirektøren får opplyst, vil det ikkje vere mogleg å fremje den opphavlege proposisjonen no, då arbeidet med denne proposisjonen stogga opp i departementet grunna kommunestyret sitt ønskje om å fremje ein alternativ proposisjon. Om ikkje den reviderte proposisjonen blir fremja no, vert det følgeleg ei utsetjing inntil vidare for revidert Bømlopakke. Det kan stillast spørsmål om kva for betydning det kan ha om noverande regjering ikkje følgjer opp dette innan det vert regjeringsskifte. Fylkeskommunedirektøren har ikkje grunnlag for å opplyse noko anna enn at ny politisk leiing må ta stilling til om proposisjonen skal fremjast og eventuelt når

Vedtaks punkta er for punkt 2 til 10 identisk med vedtak som vart gjort av Bømlo kommune. Det er krav om samsvarande vedtak i kommunestyre og i fylkesting for at søknaden vert godkjent. Innstillingspunkt 11 og 12 er det berre fylkeskommunen som garantist som skal gjere. Punkt 13 om at dette vedtaket erstattar tidlegare vedtak, er teke inn for å fjerne tvil om kva for vedtak som gjeld..

Fylkeskommunedirektøren tek til etterretning endringar i formulering om styring av bompengepakken etter nye retningslinjer for porteføljestyrt bompengepakkar.

Vedtakskompetanse

Tidlegare vedtak er gjort av fylkestinget, og må i same organ for å kunne gjere om vedtaket.

Økonomi:

Inga endring i høve til tidlegare vedtak

Klima:

Ikkje relevant

Folkehelse:

Ikkje relevant

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Ikkje relevant

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren rår til å endre vedtaket slik at det er klårgjort at fylkeskommunen ønsker å fremje ein stortingsproposisjon etter vedtak i juni 2021 med vidareføring av dagens bompengeneinnkrevjing ved Spissøy og på ferjesambandet Langevåg-Buavåg